

Jaarverslag 2017 / 2018

Willem II Tilburg BV

Inhoudsopgave

1.	Bericht van de Raad van Commissarissen	3
2.	Verslag van de directie	5
2.1	Sportief	
2.2	Jeugdopleiding	
2.3	Financieel	
2.4	Voornaamste risico's en onzekerheden	
2.5	Slot	
3.	Financiële resultaten	9
3.1	Analyse van de resultaten	
3.2	Financiële positie per 30 juni 2018	
3.3	Fiscale positie per 30 juni 2018	
4.	Jaarrekening Willem II Tilburg	12
4.1	Balans per 30 juni 2018	
4.2	Winst-en-verliesrekening	
4.3	Kasstroomoverzicht	
4.4	Toelichting op de balans en de winst –en verliesrekening	
4.5	Nadere toelichting op de balans per 30 juni 2018	
4.6	Nadere toelichting op de winst-en-verliesrekening	
4.7	Ondertekening	
5.	Overige gegevens	30
	Bijlage: Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	31

1. Bericht van de Raad van Commissarissen

In overeenstemming met het bepaalde in artikel 17 van de statuten van de vennootschap bieden wij u hierbij het jaarverslag van Willem II Tilburg B.V. aan, alsmede de balans per 30 juni 2018 en de winst – en verliesrekening over het boekjaar 2017 / 2018, met daarbij een toelichting van de directie.

De jaarrekening is door BDO Audit & Assurance BV gecontroleerd en van een goedkeurende controle-verklaring voorzien. De Raad van Commissarissen heeft in haar vergadering van 17 september 2018 de jaarrekening behandeld en adviseert de Algemene Vergadering van Aandeelhouders conform vast te stellen en het resultaat van € 1.157.000 toe te voegen aan de overige reserve.

De Raad van Commissarissen is in het verslagjaar negenmaal bij elkaar geweest, waarbij eveneens de directie aanwezig was. Tijdens deze vergaderingen hebben naast de totale gang van zaken bij Willem II Tilburg B.V. de volgende onderwerpen de bijzondere aandacht van de Raad van Commissarissen gehad: herstructurering van de jeugdopleiding, het mogelijke nieuwe jeugdcomplex aan de Ruckertbaan en de stadionontwikkelingen.

Per 1 juli 2017 is de heer J. Mathijssen benoemd tot technisch directeur en daarmee toegetreden tot de directie Willem II Tilburg B.V.

Het seizoen is voor de Raad van Commissarissen in mineur geëindigd. Een conflict met het stichtingsbestuur heeft erin geresulteerd dat na afloop van het verslagjaar de heren J. Buckens, J. Scheerlinck en R. Hermans hun functie als voorzitter resp. lid van de Raad van Commissarissen hebben neergelegd. Willem II is hen erkentelijk en bijzonder dankbaar voor hun inzet en verdiensten voor Willem II.

De bestuursorganen binnen de B.V.O. Willem II waren als volgt samengesteld:

Raad van Commissarissen Willem II Tilburg B.V.

Ir. Drs. J.M. Buckens MFE, voorzitter	m.i.v. 5 juli 2016 t/m 9 augustus 2018
Drs. J.M.P. van der Laak RA voorzitter a.i.	m.i.v. 15 juni 2016
Dr. R.L. Vreeman	m.i.v. 9 september 2016
Drs. J.P.O. Scheerlinck	m.i.v. 21 mei 2014 t/m 9 augustus 2018
R.C.G.M. Hermans	m.i.v. 21 mei 2014 t/m 28 augustus 2018

Directie Willem II Tilburg B.V.

Drs. B.N.A. van Gool, algemeen directeur	m.i.v. 3 september 2013
J. Mathijssen, technisch directeur	m.i.v. 1 juli 2017

Stichting Beheer Betaald Voetbalorganisatie Willem II Tilburg

Mr. P.E.A.M. Gerritse, voorzitter	m.i.v. 20 oktober 2016
Ing. M.J.A.J.M. Heerkens	m.i.v. 20 oktober 2016
Drs. I.P.H.J. de Brouwer RC	m.i.v. 20 oktober 2016

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld de directie decharge te verlenen voor het gevoerde beleid gedurende het afgelopen seizoen en de commissarissen gedurende de desbetreffende periode voor het door hen gehouden toezicht.

Tilburg, 17 september 2017

Namens de Raad van Commissarissen

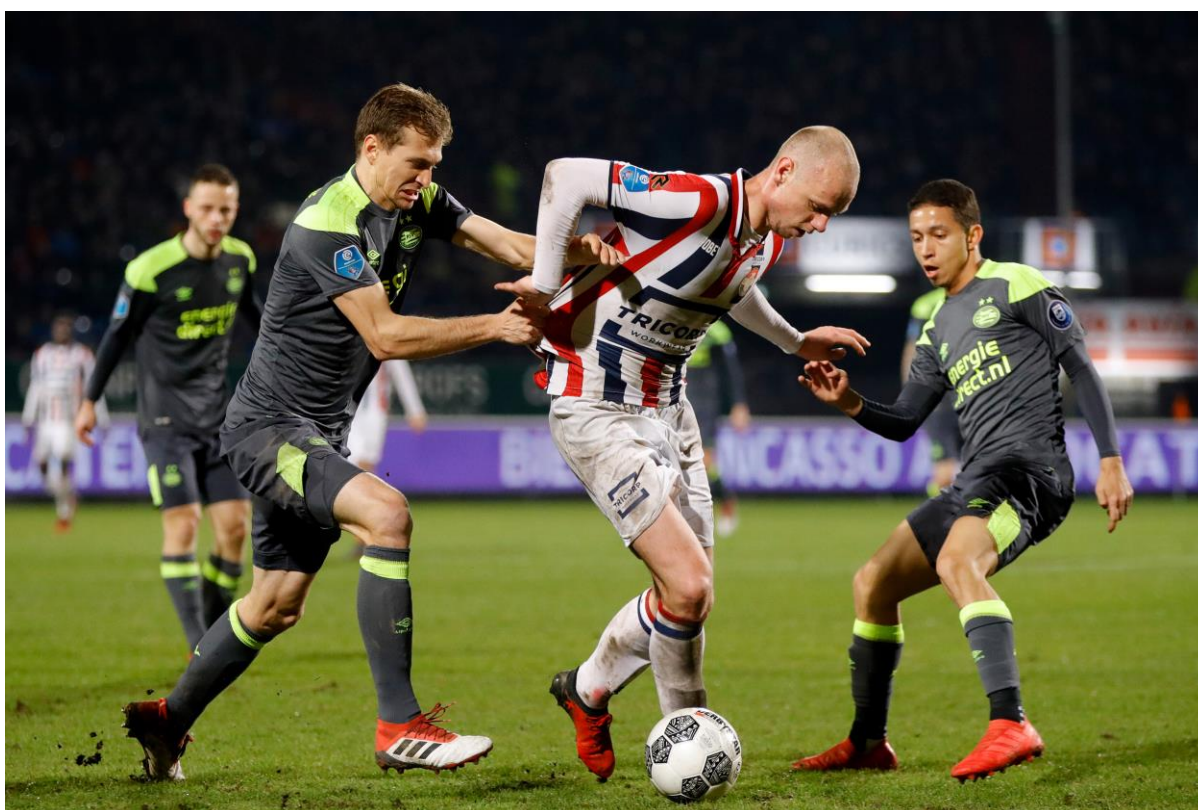
Drs. J.M.P. van der Laak RA, voorzitter a.i.

2. Jaarverslag van de directie

2.1 Sportieve terugblik op het seizoen 2017/2018

Het seizoen 2017 / 2018 heeft voor Willem II geresulteerd in een 13^e plaats in de eindrangschikking. Daarnaast werd in het bekertoernooi de halve finale bereikt (foto). In tegenstelling tot het vorige seizoen waarin Willem II ook de 13^e plaats bereikte, waren de prestaties gedurende het seizoen wat wisselvalliger en daarmee de pieken en de dalen wat groter. Een moeizame start van het seizoen en een slechte periode na de winterstop, werden afgewisseld met een aantal prachtige wedstrijden.

Noemenswaardig zijn hierbij de riante 5-0 overwinning tegen PSV, de spectaculaire 3-2 overwinning tegen FC Utrecht en ook de 1-2 overwinning in de streekderby tegen NAC Breda. Helaas hebben we het seizoen niet kunnen volbrengen met hoofdtrainer Erwin van de Looi en moest in maart assistent-trainer Reinier Robbemond zijn taken overnemen.

(Willem II won op 10 maart 2018 in eigen huis met 5-0 van de latere kampioen PSV)

In het bekertoernooi hebben we een erg succesvol jaar gehad. Na overwinningen op CSV Apeldoorn en SC Heerenveen, mochten we in december aantreden in een streekderby tegen RKC Waalwijk. De 3-0 overwinning leidde ons naar de volgende tegenstander, Roda JC. In een meeslepend duel maakte uiteindelijk keeper Mattijs Branderhorst zich onsterfelijk door in de afsluitende penaltyserie een penalty te stoppen. In de daaropvolgende halve finale moesten we het uiteindelijk afleggen tegen de latere bekerwinnaar Feyenoord.

Feyenoord bleek in de halve finale van het bekertoernooi een maatje te groot: 3-0

Prestaties eerste elftal

Eredivisie: plaats 13

Beker: halve finale

Supportersaantallen

Gemiddeld aantal toeschouwers: 12.286

Aantal verkochte SeizoenClubCards: 9.917

2.2 Jeugdopleiding

Afgelopen seizoen is Bastiaan Riemersma gestart als hoofd jeugdopleiding. Na een uitgebreide inventarisatie heeft hij een nieuw opleidingsplan voor de jeugd uitgerold met als doel om het aantal zelfopgeleide spelers te vergroten. Sterke focus op kwaliteit en minder op kwantiteit is een belangrijk uitgangspunt. De ontwikkeling van de individuele speler is leidend. Het aantal teams en spelers wordt verminderd. Het aantal (fulltime) trainers en het aantal trainingsuren zal toenemen.

2.3 Financiële resultaten

Financieel werd het seizoen 2017 / 2018 positief afgesloten met een nettowinst van € 1.157.000 (ter vergelijking: seizoen 2016 / 2017 € 121.000). Als gevolg van dit positieve resultaat werd het eigen vermogen van de club versterkt van € 365.000 per 30 juni 2017 naar € 1.522.000 per 30 juni 2018.

De netto omzet steeg aanzienlijk van € 10.554.000 naar € 12.310.000 voornamelijk door de opbrengsten uit het Weuro 2017 en de opbrengsten uit het KNVB-bekertoernooi. Exclusief deze inkomsten bedraagt de stijging 4 %.

De wedstrijdbaten (exclusief KNVB-beker) stegen met 6%. Met een bezettingsgraad van 84,7% waren er gemiddeld 12.286 toeschouwers in het Koning Willem II stadion. Hiervan bestond 9.917 uit SeizoenClubCard-houders.

De sponsorinkomsten stegen met 4,9% naar € 5.429.000. Het was het laatste seizoen met Tricorp Workwear (foto) als hoofdsponsor. Na vier seizoenen hoofdsponsorschap blijven zij als business partner bij de club betrokken.

De collectieve inkomsten uit televisierechten, die in Nederland in het seizoen 2017 / 2018 werden verdeeld, bedroegen € 71.350.000. Op basis van een 15^e plaats in het verdeelmodel (ranglijst van sportieve prestaties in afgelopen 10 seizoenen) leverde dit voor de club een aandeel op van 2,6%, oftewel € 1.855.000.

De bedrijfslasten stegen van € 10.058.000 naar € 11.305.000. Het bedrijfsresultaat eindigde derhalve op € 1.005.000 versus € 496.000 in het seizoen 2016 / 2017.

Voor het KNVB Licentiesysteem is Willem II wederom ingedeeld in de hoogste categorie en behoort hiermee tot de financieel meest gezonde clubs.

2.4 Voornaamste risico's en onzekerheden

De voornaamste risico's die verbonden zijn aan de activiteiten en strategie van Willem II Tilburg B.V. kunnen als volgt worden gekenschetst:

- Het degraderen naar de Keuken Kampioen Divisie. Dit risico wordt grotendeels afgedekt middels degradatieclausules in de spelerscontracten.
- Er bestaat een debiteurenrisico, waarin inbegrepen het risico van transfersommen. In het geval Willem II een speler transfereert zal Willem II zoveel mogelijk zekerheden proberen te verkrijgen om dit risico tot een minimum te beperken. Mocht er bij een transfer een uitgestelde betaling worden overeengekomen dan heeft Willem II de mogelijkheid om, uit hoofde van de richtlijnen van de FIFA, een bankgarantie op te eisen en/of andere dwangmiddelen toe te passen.
- Willem II loopt een risico indien het de fiscale regels op het gebied van omzetbelasting, loonbelasting en vennootschapsbelasting onjuist interpreteert en/of toepast.
- Arbeidsongeschiktheid en/of overlijden van spelers. Willem II heeft de spelers met een hoger salaris en/of meer-jaren contract verzekerd voor blessures. Het transferwaarde risico (algehele arbeidsongeschiktheid) is niet verzekerd.

2.5 Slot

Het financieel resultaat in het seizoen 2017 / 2018 leidt tot een belangrijke versteviging van het eigen vermogen van de club. Een solide eigen vermogen biedt een goede basis om de gewenste investeringen en verbeteringen voor de club te realiseren. Op korte termijn zullen we het voormalige RKTVV-complex van de gemeente overnemen en zullen de gebouwen gerenoveerd worden. Een belangrijke stap voor de verdere professionalisering van de Willem II Voetbal Academie. Daarnaast zijn we, in overleg met de gemeente, de voorgenomen aankoop en renovatie van het stadion aan het voorbereiden.

We hebben veel vertrouwen in de toekomst. Met de komst van Destil is een mooi, Tilburgs bedrijf als nieuwe hoofdsponsor voor 2 jaar vastgelegd. Alle businessrooms in het Koning Willem II-stadion zijn verhuurd. Met de nieuwe technische staf onder leiding van Adrie Koster wordt ingezet op aanvallend, verzorgd, herkenbaar Willem II-voetbal.

Onze dank gaat uit naar de supporters, spelers en overige medewerkers, vrijwilligers en sponsors die afgelopen seizoen een bijdrage hebben geleverd om dit seizoen tot een succes te maken.

Tilburg, 17 september 2018

Drs. B.N.A. van Gool
Algemeen Directeur

J.M. Mathijsen
Technisch Directeur

3. Financiële Resultaten

3.1 Analyse van de resultaten

Onderstaand is een vergelijking van de financiële resultaten 2017 / 2018 met de resultaten van het seizoen 2016 / 2017 weergegeven.

Over het verslagjaar heeft Willem II Tilburg B.V. , K.v.K. nr. 1806400, een positief netto resultaat behaald van € 1.157.000 ten opzichte van € 121.000 positief over het boekjaar 2016 / 2017.

Omschrijving	2017 / 2018 (x €1.000)	2016 / 2017 (x €1.000)
Wedstrijdbaten	3.226	2.212
Sponsoring	5.429	5.175
Media gerelateerde baten	1.942	1.829
Subsidies en giften	-	-
Merchandising & Business to Consumer	202	178
Food & Beverage	504	331
Overige baten	1.007	829
Totaal netto omzet	12.310	10.554
Personeelskosten	6.456	5.725
Verkoopkosten	1.316	1.252
Huisvestingskosten	1.581	1.443
Wedstrijd –en trainingskosten	1.268	1.035
Algemene kosten	335	315
Afschrijvingskosten immateriële – en vaste activa	167	114
Overige bedrijfskosten	182	174
Totaal bedrijfslasten	11.305	10.058
Bedrijfsresultaat	1.005	496
Rentebaten / rentelasten	-14	-8
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na rentebaten/lasten	991	488
Resultaat vergoedingssommen	166	-367
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na vergoedingssommen	1.157	121
Bijzondere baten / lasten	-	-
Netto resultaat	1.157	121

3.2 Financiële positie per 30 juni 2018

De financiële positie van Willem II Tilburg B.V. per 30 juni 2018 is in onderstaand overzicht weergegeven:

Omschrijving	30 juni 2018 (x €1.000)	30 juni 2017 (x €1.000)
Kapitaalcomponenten		
Immateriële vaste activa	153	260
Materiële vaste activa	965	695
Financiële vaste activa	58	58
Op lange termijn vastgelegde middelen	1.176	1.013
Vorraden	28	41
Vorderingen en overlopende activa	1.392	1.126
Liquide middelen	1.783	939
Op korte termijn vastgelegde middelen	3.203	2.106
Totaal vastgelegde middelen	4.379	3.119
Vermogenscomponenten		
Eigen Vermogen	1.522	365
Voorzieningen	-	3
Langlopende schulden	469	261
Op lange termijn ter beschikking staande middelen	1.991	629
Kortlopende schulden	2.388	2.490
Totaal ter beschikking staande middelen	4.379	3.119

3.3 Fiscale positie per 30 juni 2018

Het fiscaal resultaat over het boekjaar geëindigd op 30 juni 2018 als volgt berekend:

	(x €1.000)
<hr/>	
Commercieel resultaat 2017/2018	1.157
bij: beperkt aftrekbare kosten	15
af: investeringsaftrek	16
Fiscaal resultaat 2017/2018	1.156

De fiscale positie van Willem II Tilburg B.V., na verrekening van het fiscaal resultaat 2017 / 2018, is per 30 juni 2018 als volgt samen te vatten:

	(x €1.000)
<hr/>	
Saldo verlies boekjaar 2009/2010 (uiterlijk te verrekenen in 2018/2019)	- 2.318
Saldo verlies boekjaar 2011/2012 (uiterlijk te verrekenen in 2020/2021)	- 277
Saldo te verrekenen verliezen per 30 juni 2018	-2.595

Aangezien de termijn waarbinnen de te verrekenen verliezen dienen te worden verrekend beperkt is tot negen jaar, is in bovenstaand overzicht aangegeven in welk boekjaar de verliezen uiterlijk dienen te zijn verrekend.

Op een zeer regenachtige zaterdag in maart werd een 0-2 achterstand tegen FC Utrecht ongedaan gemaakt: 3-2

4. Jaarrekening 2017/2018 Willem II Tilburg B.V.

4.1 Balans per 30 juni 2018 Na resultaat bestemming

(Bedragen in €)	per 30 juni 2018	per 30 juni 2017
ACTIVA		
<i>Vaste activa</i>		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Vergoedingssommen gecontracteerde spelers	153.333	260.000
	153.333	260.000
<i>Materiële vaste activa</i>		
gebouwen en terreinen	678.946	405.490
machines en installaties	74.190	99.472
andere vaste bedrijfsmiddelen	212.320	189.728
	965.456	694.690
<i>Financiële vaste activa</i>		
Compensatieregeling FC Twente	58.333	58.333
	58.333	58.333
<i>Vlottende activa</i>		
<i>Vorraden</i>		
	28.019	40.563
<i>Vorderingen</i>		
debiteuren	498.153	298.391
omzetbelasting	61.132	45.637
overige vorderingen en overlopende activa	831.176	782.410
	1.390.461	1.126.438
<i>Liquide middelen</i>	1.782.905	939.290
Totaal Activa	4.378.507	3.119.314

(Bedragen in €)	per 30 juni 2018	per 30 juni 2017
PASSIVA		
Eigen vermogen		
geplaatst kapitaal	20.000	20.000
overige reserves	1.501.858	345.258
	1.521.858	365.258
Voorzieningen		
Negatieve nettovermogenswaarde deelneming RJO	-	3.329
	-	3.329
Langlopende schulden		
obligatielening 1993	81.680	99.830
obligatielening 2013	137.000	161.500
vooruit ontvangen bedragen	250.000	-
	468.680	261.330
Kortlopende schulden		
aflossingsverplichtingen komend boekjaar	78.047	75.778
crediteuren	517.112	468.007
loonbelasting/volksverzekeringen	229.333	192.973
pensioenen / CFK premies	60.461	97.108
overige schulden en overlopende passiva	1.503.016	1.655.531
	2.387.969	2.489.397
Totaal Passiva	4.378.507	3.119.314

4.2. Winst- en verliesrekening over 2017/2018

(Bedragen in €)	2017 / 2018	2016 / 2017
Netto-omzet	12.310.155	10.553.670
Bedrijfskosten		
personeelskosten	6.455.676	5.725.444
verkoopkosten	1.316.172	1.252.322
huisvestingskosten	1.581.199	1.443.321
wedstrijd- en trainingskosten	1.267.633	1.034.261
algemene kosten	335.403	314.698
afschrijving vaste activa	166.500	113.967
overige bedrijfskosten	182.287	174.154
Som der bedrijfskosten	11.304.870	10.058.167
Bedrijfsresultaat	1.005.285	495.503
Financiële baten en lasten	-14.388	-7.607
Resultaat vergoedingssommen	165.703	-366.636
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor belasting	1.156.600	121.260
belastingen	-	-
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering na belasting	1.156.600	121.260
resultaat deelnemingen	-	-
Resultaat na belastingen	1.156.600	121.260

4.3 Kasstroomoverzicht over 2017/2018

(Bedragen in €)	2017/2018	2016/2017
Resultaat boekjaar	1.156.600	121.260
Afschrijving materiële vaste activa	166.500	113.967
<u>Afschrijving immateriële vaste activa</u>	<u>261.667</u>	<u>210.000</u>
Cashflow	1.584.767	445.227
Andere aanpassingen tot kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		
Mutaties voorraden	12.544	-30.615
Mutaties vorderingen	-264.023	-58.074
<u>Mutaties kortlopende schulden</u>	<u>-101.428</u>	<u>291.053</u>
Mutatie werkkapitaal (excl. liquide middelen)	-352.907	202.354
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	1.231.860	647.581
<i>Netto investeringen in</i>		
Materiële vaste activa	-437.266	-329.125
Immateriële vaste activa	-155.000	-150.000
<u>Financiële vaste activa</u>	<u>-</u>	<u>-58.333</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-592.266	-537.458
Financieringsoverschot (-tekort)	639.594	110.123
<u>Mutaties langlopende schulden</u>	<u>204.021</u>	<u>-43.742</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	204.021	-43.742
Mutatie geldmiddelen	843.615	66.381
<u>Geldmiddelen begin boekjaar</u>	<u>939.290</u>	<u>872.909</u>
Geldmiddelen einde boekjaar	1.782.905	939.290

4.4 Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

Algemeen

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in euro's. De winst- en verliesrekening wijkt op onderdelen af van het voorgeschreven model volgens het besluit modellen jaarrekening. De afwijkingen hebben betrekking op een nadere uitsplitsing van kosten en opbrengsten ten einde het inzicht te vergroten. Verder is de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met BW2 Titel 9. In de jaarrekening zijn de resultaten van vergoedingssommen verantwoord na het bedrijfsresultaat.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Algemeen

De grondslagen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand jaar.

Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet bij de toelichting op de afzonderlijke balanshoofden. Voor zover niets is vermeld, geschiedt de waardering tegen nominale waarde.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Consolidatievrijstelling volgens artikel 407

De vennootschap maakt gebruik van de consolidatievrijstelling zoals bedoeld in artikel 407 lid 2a Titel 9 BW 2.

In Breda werd afgelopen seizoen de derby tegen NAC Breda met 1-2 gewonnen

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de in het boekjaar geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het boekjaar op basis van verkrijgingsprijzen. Winsten op transacties zijn verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd; verliezen zijn verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De vennootschapsbelasting wordt berekend over het resultaat, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen. Het verschil tussen de aldus berekende belasting en de op korte termijn verschuldigde of te vorderen belasting wordt als latente belastingverplichting of latente belastingvordering in de balans verwerkt en berekend tegen het geldende belastingtarief. Activering van latente belastingvorderingen blijft achterwege als het onzeker is of verrekening in de toekomst kan plaatsvinden.

Netto-omzet

De netto-omzet betreft de opbrengst voor de aan afnemers (derden) geleverde goederen en diensten onder aftrek van toegestane kortingen en de over de omzet geheven belastingen. Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende immateriële en materiële vaste activa.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

Resultaat deelneming

Het resultaat op deelnemingen betreft het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaarde deelnemingen

Pensioenverplichtingen

Voor medewerkers zijn pensioen- of andere oudedagsregelingen getroffen in overeenstemming met gemaakte afspraken en wettelijke regelingen. De pensioenverplichtingen zijn ondergebracht bij:

- de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor Voetbaloefenmeesters in Nederland voor de trainers/coaches, werkzaam in voetbaltechnische functies.
De regeling en overeenkomst met de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor Voetbaloefenmeesters in Nederland voldoet aan de voorwaarden van een toegezegde bijdrageregeling. De rechtspersoon heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstige premies en heeft geen rechten op eventuele overschotten of tekorten in het fonds.
- een levensverzekeringsmaatschappij voor contractspelers in dienst en vastgelegd in de CAO voor contractspelers betaald voetbal Nederland.
De inhoud van de pensioenregeling en de overeenkomst tussen de rechtspersoon en de levensverzekeringsmaatschappij leiden niet tot verplichtingen voor de rechtspersoon tot het uitbetalen van uitkeringen of het voldoen van aanvullende bedragen, anders dan het betalen van premies. De financiering van de pensioenregeling komt volledig voor rekening van de werknemer. Voor zover de verschuldigde premie nog niet is voldaan, is deze als verplichting in de balans opgenomen.
- een levensverzekeringsmaatschappij voor overige medewerkers.
De inhoud van de pensioenregeling en de overeenkomst tussen de rechtspersoon en de levensverzekeringsmaatschappij leiden niet tot verplichtingen voor de rechtspersoon tot het uitbetalen van uitkeringen of het voldoen van aanvullende bedragen, anders dan het betalen van premies. De pensioenverplichtingen zijn op grond van de jaarrekeningvoorschriften aan te merken als een toegezegde bijdrageregeling. De verschuldigde premie is als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Voor zover de verschuldigde premie nog niet is voldaan, is deze als verplichting in de balans opgenomen.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

In de opstelling wordt de cashflow, die bestaat uit het resultaat na belastingen vermeerderd met de afschrijvingslasten, afzonderlijk gepresenteerd. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Kasstroom in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Koersverschillen, ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

4.5 Nadere toelichting op de posten van de balans per 30 juni 2018

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen geactiveerde afkoopsommen, bemiddelingskosten, hand- en tekengelden voortvloeiend uit de afgesloten contracten met spelers en trainers, voor zover deze contracten een looptijd hebben langer dan 1 jaar en overige immateriële vaste activa. Deze immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats over de duur van het aangegane contract. De contractduur varieert in het algemeen tussen 1 en 4 jaar.

Per balansdatum wordt door de directie voor de kasstroom genererende eenheid beoordeeld of sprake is van duurzame waardevermindering. De kasstroom genererende eenheid bestaat uit de spelersgroep. De spelersgroep is de verzameling van spelers die hetzij voor een transferbedrag, een opleidingsvergoeding of een trainingcompensatie, dan wel zonder dat er een vergoeding voor is betaald deel uitmaken van een team van Willem II. Voorwaarde is dat zij dit middels een afgesloten arbeidsovereenkomst doen, hetzij een reeds lopende arbeidsovereenkomst dan wel voor een nog aan te vangen looptijd van een gesloten arbeidscontract. Specifiek betekent dit zelf opgeleide spelers, spelers aangetrokken voor een transferbedrag, spelers waarvoor een opleidingsvergoeding of trainingcompensatie betaald is, dan wel een transfervrije speler, in het bezit van een arbeidsovereenkomst. Deze spelers kunnen uitkomen voor het eerste elftal, Jong Willem II, dan wel voor een jeugdteam in de opleiding. Bij overgang van spelerscontracten worden de nog resterende geactiveerde vergoedingssommen ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht in dezelfde periode als waarin de verkoopopbrengst is verantwoord.

Vergoedingen bij verlenging van contracten worden op dezelfde wijze verwerkt als transfer- en tekengelden, tenzij de aard anders is. Bij tussentijdse verlenging van contracten vindt afschrijving van de nog aanwezige boekwaarde plaats gedurende de na verlenging resterende looptijd.

Betaalde en ontvangen opleidingsvergoedingen worden direct in het resultaat opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur, de richtlijnen van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De mutaties in de **vergoedingssommen** zijn in het hiernavolgende schema samengevat:

	Vergoedingssommen
aanschafwaarde	550.000
afschrijving	<u>-290.000</u>
Boekwaarde per 1 juli 2017	260.000
investering	155.000
afschrijving	<u>-261.667</u>
Mutaties in seizoen 2017/2018	-106.667
aanschafwaarde	705.000
afschrijving	<u>-551.667</u>
Boekwaarde per 30 juni 2018	153.333

De mutaties in de **materiële vaste activa** zijn in het hiernavolgende schema samengevat:

A = gebouwen en terreinen
 B = machines en installaties
 C = andere vaste bedrijfsmiddelen

	A	B	C	Totaal
Aanschafwaarde				
stand 1 juli 2017	1.035.191	1.063.475	1.269.083	3.367.749
investeringen 2017/2018	<u>355.572</u>	<u>3.466</u>	<u>78.228</u>	<u>437.266</u>
Aanschafwaarde 30 juni 2018	1.390.763	1.066.941	1.347.311	3.805.015
Cumulatieve afschrijvingen				
stand 1 juli 2017	629.701	964.003	1.079.355	2.673.059
afschrijvingen 2017 / 2018	<u>82.115</u>	<u>28.748</u>	<u>55.636</u>	<u>166.500</u>
Cumulatieve afschrijvingen 30 juni	711.817	992.751	1.134.991	2.839.559
Boekwaarde 30 juni 2018	678.946	74.190	212.320	965.456

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijk en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op nettovermogenswaarde. Deze is berekend door de activa, voorzieningen en schulden te waarderen en het resultaat te berekenen op basis van de voor de moedermaatschappij geldende waardingsgrondslagen. Voor ingehouden winsten van tegen nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen, waarover de vennootschap niet vrij kan beschikken, wordt een wettelijke reserve gevormd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

De financiële vaste activa betreffen:

- de deelneming in de regionale jeugdopleiding.
- Compensatieregeling FC Twente

Deelnemingen regionale jeugdopleiding

Stand 1 juli 2017	3.329
mutaties boekjaar	-3.329
Boekwaarde 30 juni 2018	-

De belangen van de vennootschap in andere maatschappijen zijn als volgt verdeeld:

- Voetbal Academie Brabant B.V. te Tilburg (50 %);
- Regionale Jeugdopleiding Willem II Tilburg / RKC Waalwijk C.V. te Tilburg (66 %).

De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde.

Willem II Tilburg B.V. en RKC Waalwijk B.V. hebben hun gezamenlijke jeugdopleidingen per 1 juli 2014 beëindigd.

Willem II Tilburg B.V. heeft per 1 juli 2014 een eigen Voetbal Academie opgestart.

Compensatieregeling FC Twente	58.333
--------------------------------------	---------------

Deze vordering betreft het langlopende deel van de compensatieregeling met FC Twente voor vermeend geleden schade vanwege het handelen van (bestuurders en toezichthouders van) FC Twente.

Vlottende activa

Vorraden

	30 juni 2018	30 juni 2017
Willem II merchandising	28.019	40.563

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. De vorderingen hebben alle een looptijd korter dan één jaar.

Debiteuren

De debiteuren zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen wegens mogelijke oninbaarheid, als volgt te specificeren:

	30 juni 2018	30 juni 2017
Handelsdebiteuren	243.689	190.950
Vorderingen transferactiviteiten/solidariteitsvergoedingen	264.844	136.406
af: voorziening wegens mogelijke oninbaarheid	-10.380	-28.965
	498.153	298.391

Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen en overlopende activa zijn als volgt te specificeren:

	30 juni 2018	30 juni 2017
voortuitbetaalde kosten	197.237	251.842
rekening-courant KNVB/UEFA	347.732	498.210
diversen	286.207	32.358
	831.176	782.410

De vordering per 30 juni 2018 op de KNVB/UEFA betreft voornamelijk de restitutie van de 2.5 % KNVB heffing en de UEFA solidarity vergoeding.

Liquide middelen

	30 juni 2018	30 juni 2017
kas	11.203	35.032
banktegoeden	1.771.702	904.258
	1.782.905	939.290

Eigen vermogen

Verloop Eigen Vermogen

Het verloop van het eigen vermogen in 2017 / 2018 kan als volgt worden weergegeven:

	geplaatst kapitaal	overige reserves	Totaal
stand 1 juli 2017	20.000	345.258	365.258
resultaat boekjaar 2017/2018	-	1.156.600	1.156.600
stand 30 juni 2018	20.000	1.501.858	1.521.858

Geplaatst kapitaal

Het geplaatste kapitaal bedraagt € 20.000 en is verdeeld in 200 gewone aandelen € 100 nominaal.

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat over het boekjaar 2017/2018 zal worden toegevoegd aan de overige reserves.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer van één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Obligatieleningen

De obligatielening 1993, welke per 30 juni 2018 nog een openstaand bedrag van € 99.832 kent, bestaat uit obligaties van € 2.269 nominaal. Per 30 juni 1999 waren alle obligaties volgestort. Aflossing geschiedt bij wijze van uitloting vanaf 1 juli 2000, waarbij telkens 4 % wordt uitgeloot (8 obligaties). Het rentepercentage bedraagt 5 % per jaar en wordt per 1 juli van elk jaar betaald. De per 1 juli 2018 uitgelote obligaties en de eerder uitgelote maar nog niet ingediende obligaties, ad € 47.648 zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

De obligatielening 2013, welke per 30 juni 2017 een openstaand bedrag van € 161.500 kent, bestaat uit obligaties van € 2.500 nominaal respectievelijk € 100 nominaal. Aflossing geschiedt bij wijze van uitloting vanaf 1 augustus 2015 waarbij jaarlijks 10 % wordt uitgeloot. Het rentepercentage bedraagt 4 % per jaar en wordt per 1 augustus van elk jaar betaald. De per 1 augustus 2018 uitgelote obligaties ad € 24.500 zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

Deelnamebewijzen

De deelnamebewijzen met een nominale waarde van € 45 zijn inmiddels uitgeloot. De nog resterende aflossingsverplichting ten bedrage van € 5.899 is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Vooruit ontvangen bedragen

Dit betreft vooruit ontvangen sponsoring voor de seizoenen 2019/2020, 2020/2021 en 2021/2022. Seizoen 2018/2019 is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Crediteuren

	30 juni 2018	30 juni 2017
crediteuren	517.112	468.007
	<u>517.112</u>	<u>468.007</u>

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva zijn als volgt samengesteld:

	30 juni 2018	30 juni 2017
vooruit ontvangen gelden inzake seizoenkaarten	1.259.994	1.177.172
vooruit ontvangen sponsorgelden	83.333	169.190
vooruit ontvangen WEuro inkomsten	-	76.210
diversen	159.689	232.959
	<u>1.503.016</u>	<u>1.655.531</u>

Werknemers

Per 30 juni 2018 had de vennootschap 65 FTE's in dienst (exclusief ingeleend personeel), gesplitst naar de volgende bedrijfsfuncties:

	30 juni 2018	30 juni 2017
contractspelers	30	28
technische staf (inclusief medische staf)	11	11
jeugdafdeling	10	8
directie	2	1
overige medewerkers	12	11
	<u>65</u>	<u>59</u>

Niet uit de balans blijkende informatie

Bemiddeling

Bij het aantrekken van spelers wordt door bemiddelingsbureaus een vergoeding bedongen die mede afhankelijk is van de mate waarin de betrokken speler het contract uitdient. Per balansdatum is een bedrag verschuldigd aan de bemiddelingsbureaus van € 168.000 voor de komende jaren, indien de desbetreffende spelers niet tussentijds vertrekken.

Huurovereenkomst

Met ingang van 7 november 2011 heeft Willem II met de gemeente Tilburg een huurovereenkomst, jaarlijks opzegbaar, gesloten voor onbepaalde tijd inzake het stadion. Met ingang van boekjaar 2018/2019 bedraagt de huurprijs € 939.000 exclusief BTW per jaar. Momenteel loopt er een onderzoek naar de haalbaarheid om het stadion terug te kopen.

Langlopende verplichtingen

Per 30-06-2018 bedragen de verplichtingen uit hoofde van lopende (huur) contracten inzake in gebruik zijnde (wedstrijd) accommodaties, afkoop van hospitality , leaseauto's en overige dienstverlening € 460.000 exclusief BTW per jaar.

Conditionele voorwaarden in transferovereenkomsten

Willem II heeft recht op vergoedingssommen bij getransfereerde spelers naar andere clubs wanneer bepaalde sportieve prestaties of een aantal behaalde wedstrijden door de voormalig Willem II speler of zijn team zijn behaald. Resultaten hierop zullen genomen worden zodra deze prestatie behaald is.

Naast sportieve verplichtingen zijn eveneens doorverkooppercentages afgesproken. Dit geldt zowel voor huidige spelers naar hun vorige club als van voormalig spelers naar Willem II toe.

4.6 Nadere toelichting op de posten van de winst-en-verliesrekening over 2017/2018

(bedragen in €)	2017/2018	2016/2017
Netto-omzet		
wedstrijdbaten	3.225.731	2.212.235
sponsoring	5.429.482	5.175.363
mediabaten	1.942.426	1.829.000
merchandising	202.438	178.464
food & beverage	503.524	330.666
overige baten	1.006.554	827.942
	12.310.155	10.553.670
Bedrijfskosten		
Personeelskosten		
Lonen en salarissen	4.262.661	3.861.609
pensioenlasten	91.801	86.072
sociale lasten	475.035	432.421
overige personeelskosten	1.626.179	1.345.342
	6.455.676	5.725.444
Verkoopkosten		
kosten hospitality	492.615	429.311
kosten sponsoring/reclame/promotie	543.583	523.536
overige verkoopkosten	279.974	299.475
	1.316.172	1.252.322
Huisvestingskosten		
huur stadion, terreinen incl. onderhoud	1.163.553	1.142.091
overige huisvestingskosten	417.646	301.230
	1.581.199	1.443.321
Wedstrijd- en trainingskosten		
uitrusting en spelmaterialen	147.794	180.041
reis- en verblijfkosten incl. trainingskampen	294.586	249.025
kosten veiligheid	340.064	283.378
scoutingskosten	47.665	18.737
overige wedstrijdskosten	437.524	303.080
	1.267.633	1.034.261

(bedragen in €)	2017/2018	2016/2017
Algemene kosten		
kantoorkosten	113.950	113.055
overige kosten	221.453	201.643
	<u>335.403</u>	<u>314.698</u>
Afschrijving vaste activa	166.500	113.967
Overige bedrijfskosten		
heffingen en afdrachten	184.735	153.314
overige lasten	-2.448	20.840
	<u>182.287</u>	<u>174.154</u>
Financiële baten en lasten		
rente en bankkosten lopende en spaarrekeningen	-3.475	5.732
rentekosten langlopende leningen	-10.913	-13.339
	<u>-14.388</u>	<u>-7.607</u>
Resultaat vergoedingssommen		
transfersommen/opleidingsvergoeding/solidariteitsbijdrage	638.450	25.007
bemiddelingskosten	-211.080	-181.643
afschrijvingen vergoedingssommen	-261.667	-210.000
	<u>165.703</u>	<u>-366.636</u>

Belastingen

Het belastbaar bedrag van de vennootschap over het boekjaar 2017/2018 bedraagt € 1.156.000. Dit bedrag is verrekend met negatieve belaste bedragen uit het verleden.

Hiermee komt het cumulatieve negatieve belastbare bedrag, dat verrekend kan worden met mogelijke toekomstige positieve belastbare bedragen, per 30 juni 2018 uit op € 2.595.000.

Vanwege de onzekerheid over de toekomstige resultaten is er voorzichtigheidshalve geen actieve belastinglatentie verantwoord bij Willem II Tilburg B.V.

Resultaat deelnemingen

De gezamenlijke jeugdopleiding van Willem II Tilburg B.V. en RKC Waalwijk B.V. is per 1 juli 2014 gestopt. De juridische entiteit blijft vooralsnog gehandhaafd om mogelijke toekomstige opleidings- en/of solidariteits-vergoedingen zeker te stellen. De, na 1 juli 2014, gezamenlijk ontvangen solidariteits- en/of opleidings-vergoedingen zijn rechtstreeks met beide B.V.O.'s verrekend en derhalve is er geen resultaat in de slapende deelneming.

4.7 Ondertekening van de jaarrekening:

B.N.A. van Gool
Algemeen Directeur

J.M. Mathijssen
Technisch directeur

J.M.P. van der Laak
Voorzitter a.i. van de Raad van Commissarissen

R.L. Vreeman
Lid van de Raad van Commissarissen

5. Overige gegevens

Statutaire regeling inzake winstbestemming

Artikel 14 lid 1:

De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, die geheel of gedeeltelijk kan bestemmen tot vorming van of storting in één of meer algemene of bijzondere reservefondsen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie, aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Willem II Tilburg B.V.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening eindigend op 30 juni 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 juni 2018 van Willem II Tilburg B.V. te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Willem II Tilburg B.V. op 30 juni 2018 en van het resultaat over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018 in overeenstemming met titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 30 juni 2018;
2. de winst-en-verliesrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Willem II Tilburg B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ Bericht van de Raad van Commissarissen
- ▶ Verslag van de Directie;
- ▶ Financiële resultaten 2017/2018;
- ▶ De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 13 september 2018

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

B.J. Scholten RA
